

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economistul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Lucașfărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurașana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Utoara), Târnavăana, Tibleșana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărăndeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Pro domo.

În toamna anului trecut s'au împlinit 15 ani, decând, dedicându-mă studiilor economice și financiare, am început să colaborez la «Revista Economică», care pe atunci apărea ca organ lunar sub direcția fostului secretar al delegațiunii băncilor române, dl Dr. Cornel Diaconovitch. De atunci și până astăzi — cu excepția publicațiilor independente și a unor tractate ocazionale, scrise pe seama altor ziare — revista aceasta mi-a fost singurul organ în care au văzut lumina zilei toate articolele și lucrările mele de specialitate. Aș putea zice, că în tot decursul acestui lung șir de ani, de când scriu la «Revista Economică», pe care împrejurările au adus cu sine ca timp de 15 luni — din Oct. 1906 până la finea lui Dec. 1907 — să o conduc și ca redactor, am fost și am rămas unul dintre cei mai credincioși colaboratori ai ei. Prin această activitate, relația dintre redacția revistei și colaboratorul ei a devenit atât de strânsă, încât scrisele mele, pe cari de ani de zile am încetat a le mai semnă, aco-periau întru toate vederile, principiile și programul redactorului, care și le-a însușit fără rezerve.

Dar oricât de credincios am fost în sprin-jinul, ce l-am acordat «Revistei Economice», trebuie să recunosc că greaua sarcină a redac-tării și conducerii acestui organ a avut-o, mai ales în ultimii 7 ani, exclusiv redactorul ei, dl Const. Popp. Noi, colaboratorii, chiar și cei

mai activi, am scris, de regulă, când am avut timp și dispoziție. Ei însă a trebuit să scrie adeseori singur și să se intereseze fără întrerupere de apariția regulată a revistei. A să-vârșit în modul acesta, afară de ocupația sa principală, care îi asigură existența, o muncă grea și istovitoare de ani de zile, pe care — ne mai putând o continua — s'a văzut îndem-nat să ceară direcțiunii «Solidarității», sub a cărei egidă apare această revistă, să fie dis-pensat dela îndatoririle de redactor. Cum însă direcțiunea «Solidarității» nu a putut admite retragerea dlui Constantin Popp dela redactarea «Revistei Economice», subscrisul, ca unul care prin trecutul meu sunt atât de mult atașat acestui organ de publicitate, m'am simțit obligat moralicește să-i vii în ajutor și să-i pun în ve-dere pentru viitor un sprijin oarecum obligător și cu mult mai intensiv ca în trecut. În ur-mare, ca o cheazăsie a obligamentelor puse în vedere și pentru a fi și direct interesat la bunul mers al «Revistei Economice» și față de pu-blicul mare, am consimțit ca proprietatea și editura ei să treacă asupra mea.

Schimbarea ce se face în proprietatea și editura «Revistei Economice» mă obligă să dau redactorului ei tot concursul meu în ușurarea sarcinilor de redactare. Ea însă nu în-semnează absolut nici o schimbare în progra-mul și direcția foii, pentru cari garantează și rămâne responsabil și în viitor tot dl Con-stantin Popp.

Făcând destăinuirile din cele precedente cu scop de a justifica hotărîrea, ce am luat prin primirea proprietății și editurii «Revistei Eco-

nomice», folosesc ocaziunea ca să dau expresiune sincerii mele convingeri, că ori cât de intensive vor fi activitatea redactorului și sprijinul meu, totuși interesele bine pricepute ale vieții noastre economice cer cu insistență ca în jurul acestui organ de publicitate să se grupeze toți aceia, cari au dreptul și datorința să discute și să lămurească în public diversele și complicatele probleme naționale-economice ale poporului nostru. Numai în chipul acesta poate deveni «Revista Economică» aceia ce e merită să fie: tribuna și organul tuturor chestiunilor economice române.

Eră o vreme, când prea puțini se îndeletniceau cu scrieri economice și de specialitate. Atunci eram oarecum constrânși a scrie aproape numai noi — redactorul și câțiva colaboratori — această revistă. Azi însă vedem că se ridică tot mai mulți tineri și bărbați cu pregătiri speciale economice și financiare. Cei mai mulți, desigur, superiori ca pregătire și ambiție, generațiunii la care aparținem noi. Aceștia sunt chemați să dea avântul cuvenit «Revistei Economice», servind — cu adevărat — marile probleme ale vieții noastre economice și financiare. Li rugăm să vină, și noi îi vom primi și le vom face loc totdeauna în frunte. Iar când își vor face apariția, atunci, desigur, rolul impus azi prin forța împrejurărilor va încetă și va fi redus la locul său. Atunci nu va mai fi nevoie de măsuri extraordinare — ca cele anunțate azi — pentru a asigura existența și dezvoltarea unui atât de necesar și folositor organ de publicitate, ca revista noastră.

Ioan I. Lăpădatu.

*

La șirele de mai sus ale dlui *Ioan I. Lăpădatu*, din parte-ne, avem puțin de adaus. Ele epuizează tot, ce am fi avut și noi de spus, celor interesați și publicului nostru cetitor, din prilejul începerii unui nou an de muncă și a schimbării, făcute în proprietatea și editura organului nostru.

Ne exprimăm numai dorința, ca glasul nostru de chemare să aplece cel mai larg răsădit între toți aceia, cari în temeiul pregătirii lor și a rolului, ce le revine în viața noastră economică și financiară, sunt nu numai chemați, ci și, în prima linie, datori, a se îngriji de hrană intelectuală pe seama unicului organ financiar-economic românesc dela noi. Numai muncind umăr la umăr și cu puteri unite, «Revista Economică» va putea fi ridicată și susținută la nivelul, la care noi, mai mult, decât ori cine, am dori să o vedem, și care i-se cuvine în urma misiunii, ce o are în sinul poporului nostru.

Redacțiunea.

La chestiunea bilanțurilor și a dividendelor.

— Anchetă de specialiști în ministerul de justiție. — Părerile ministrului de finanțe Teleszky. — Hotărârile „Solidarității”. —

În numărul trecut al revistei noastre am amintit, că ministrul de justiție al țării a convocat o *anchetă specială* pe 19 Dec. a. tr. în Budapesta, în care s'a discutat, prin cei mai competenți, *importanta chestiune a bilanțurilor și dividendelor*, chestiune pe care și noi am făcut-o în mai multe rânduri obiect de apăsare amănunțită. La această anchetă au luat parte reprezentanții băncilor mari din capitală, ai instituțiilor și reuniunilor economice și mai mulți membri ai parlamentului. S'au discutat, cu deosebire trei întrebări și anume: 1 să se facă sau nu bilanțuri cu 31 Dec. 1914? 2. când să se țină adunările generale? și 3. cum și cât să se plătească ca dividendă? Cele două întrebări prime s'au rezolvit ușor. Terenul eră pregătit. Băncile declaraseră, că pot și vreau să facă bilanțuri. În urmărire s'a enunțat să se facă încheieri regulate și adunările generale să se țină după puțină în timpul statutar, cel mai târziu însă — dacă unul sau altul institut nu ar putea ține adunarea sa la timpul prescripționat — până la 30 Iunie a. c. Chestiunea dividendelor, în schimb, a provocat mari discuții și însemnate divergențe de păreri. Unii au fost de părere — marea majoritate — ca dividendele să se reducă, ba, dacă trebuie, pentru reducere să intervină chiar și guvernul cu puterea sa. Aceasta părere a fost temeinic argumentată prin directorii Ullmann (dela Magyar általános) și Walder (dela Pesti hazai) și prin o seamă de membri ai parlamentului. Ei au dovedit, că o reducere a dividendei ar face cea mai bună impresie, chiar și în străinătate, ar fi dovada unei maturități economice și ar da posibilitate să se poată învinge mai ușor eventualele greutăți economice, azi încă necunoscute, ce le-ar putea aduce viitorul. Față cu această părere, directorul băncii comerciale, Láncoz a reprezentat ideea libertății dividendei. Dânsul încă a adus argumente importante. A amintit în deosebi de o devaluare a efectelor prin restringerea dividendei, la ceea ce însă i-s'a răspuns, că aceasta ar putea urmări în vremuri normale, nu însă acum, când toată lumea cunoaște motivele reducerii dividendelor. — Cu toate acestea și cu toate capacitările reciproce, în anchetă nu s'a putut stabili o unitate de vederi în privința dividendei. Mulți zic, că nu pentru motivul, că argumentele aderenților reducerii dividendelor nu le-au simțit în ei și contrarii, ei pur și simplu pentru marile și adâncile rivalități, ce există între băncile capitale din Budapesta, rivalități, cari nici în o chestiune așa de importantă, nu au putut fi înăbușite. Câtă deosebire deci între băncile din Viena, cari s'au unit pentru o dividendă de 5% și între cele din Budapesta, cari au ieșit divizate dela ancheta din ministerul de justiție.

*

Dar cumcă marea majoritate a anchetei și aproape toți bărbații cu reputațiune și responsabilitate au fost pentru reducerea dividendei, o dovedesc nenumărate păreri, publicate prin diferite reviste de specialitate și foi politice. Între acestea se remarcă *părerea ministrului de finanțe Teleszky*, dată la iveală prin „Pester Lloyd” dela 25 Dec. a. tr. Vorbind de ancheta amintită în cele precedente, recunoaște că controversele cele mai mari s'au ivit în jurul chestiunii dividendelor de plătit. Pe când unii au pledat ca toate sumele de

profit să se distribuie ca dividende, alții au fost de părere, ca dividenda din anul acesta, cu considerare la împrejurările extraordinare, la moratoriu și la nesiguranta anilor de afaceri răi, ce pot urma, să se reducă. Cu privire la această controversă se pot aduce multe de argumente pro și contra. Dar — continuă ministru — din părerile ce s'au dat la iveală în anchetă prin persoanele ce au participat, se poate deduce cu siguranță, că părerea părții covârșitoare a celor interesați este, *că dividendele în anul acesta trebuiesc reduse*. Cel mai bine ar fi dacă în privința aceasta băncile însele ar putea ajunge la o înțelegere. Dacă însă aceasta nu se va ajunge și cercurile interesate nu se vor putea înțelege, în ce măsură sau procent să se stabilească dividenda, probabil va fi constrâns guvernul să facă oarecari dispozițiuni. Mai departe ministrul crede că după ce restringerea dividendei se va face exclusiv din motivele indicate în cele precedente, acest fapt nu va influența defavorabil situația noastră economică și financiară. Din contră o reducere a dividendei ar fi numai spre favorul și întărirea institutelor și în rezultat final ea va influența favorabil situația economică a țării și capabilitatea de credit a populației. Firește, dividenda nu va trebui redusă peste o anumită limită, căci de ea e nevoie în circulațiune și consumațiune. Tocmai de aceea — încheie ministrul — *trebuie multă grijă ca să găsim măsura dreaptă după care să urmeze restrângerea dividendei*. Așteaptă, ca instituturile să se înțeleagă între sine și astfel orice amestec al guvernului să devină superfluu.

Cum vedem și din vorbele ministrului de finanțe, e o dorință generală ca băncile să se înțeleagă între ele cu privire la dividendele de plătit. Greutate mare n'ar fi. Avem exemplu la Viena, unde, cum am zis mai sus, băncile s'au înțeles să plătească cinci procente. Probabil, că se vor înțelege și la noi, ori, dacă nu, va regula chestia guvernul. Ori cum va fi, noi, băncile românești putem avea mulțumirea, că — cu toată modestia noastră — am prevenit și de astădată și ne-am rezolvit — prin rostul „Solidarității“ — la o dividendă de 5%. — În urmărire, chiar dacă guvernul va interveni în cauză și va regula el chestiunea, hotărârea „Solidarității“ își păstrează importanța sa. Aceasta hotărâre, cum și motivarea ei au fost cunoscute și la ancheta din ministerul de justiție, unde — după cum suntem informați — au făcut impresie serioasă și bună. Principalul este, ca băncile noastre să o urmeze. Ea nu e obligatoare, însă poate servi de normă băncilor noastre, să hotărască în chestia dividendei așa după cum cer interesele lor și ale acționarilor în aceste vremuri extraordinare, să hotărască o dividendă modestă însă totuși suficientă față de greutatea și probele de foc prin cari au să treacă băncile române. — Aducând hotărâri în conformitate cu hotărârea „Solidarității“ băncile noastre vor da cea mai eclatantă dovadă de soliditate și realitate și vor face cea mai bună impresie în lumea financiară de aici și din străinătate.

Bilanțul general al însoțirilor noastre de credit pe anul 1913.

Publicăm în cele următoare bilanțul general al însoțirilor de credit române pe anul 1913, compus pe

baza cifrelor bilanțurilor apărute în ultimul Anuar al băncilor noastre. Cuprinde datele, referitoare la 70 de însoțiri de credit și reoglindează, prin cifrele sale, fidel modul de lucrare și direcția de dezvoltare a acestor însoțiri.

Activa.		Bilanțul general al însoțirilor de credit cu 31 Decembrie 1913.		Pasiva.	
	K	f		K	f
Numărar	180,604	—	Capital social	1,049,911	—
Imprumuturi	759,200	—	Fond de rezervă	433,564	—
Credite personale	1,697,439	—	Fond special de rezervă	145,114	—
Escont	2,803,290	—	Fond cultural și filantropic	166,596	—
Escont hipotecar	437,012	—	Fond de pensiuni	35,465	—
Credite hipotecare	2,134,665	—	Fond pentru edificare	5,725	—
Cont-Curent	976,267	—	Depuneri spre fructificare	5,848,502	—
Lombard	28,534	—	Cont-Curent	1,263,310	—
Efecte	585,351	—	Reescont	1,101,766	—
Depuneri proprii	111,477	—	Dividendă neridicată	7,270	—
Bon la Banca Austro-Ungară	34,534	—	Imprumuturi pe lombard	17,000	—
Realități	348,802	—	Creditori	60,928	—
Moară	16,000	—	Interese transitoare	87,172	—
Cereale	2,314	—	Profit curat	162,985	—
Recvizite economice	14,179	—			
Quote nesolvite	6,080	—			
Diversi debitori	149,383	—			
Interese transitoare restante	82,596	—			
Mobilier	17,581	—			
	10,385,308	—		10,385,308	—

Un comentariu asupra acestui bilanț ne rezervăm a-l publica într'un număr viitor.

O ordonanță ministerială importantă.

Cu data de 18 Dec. 1914 a apărut ordonanța ministerială Nr. 9146/914, care normează din nou dispozițiile extraordinare procesuale și extraprocusuale, necesitate prin războiu.

Pentru bănci e de interes deosebit §. 15, care decretează: „Dacă individul amintit în § 1 nu e în stare să îndeplinească cele necesare pentru chivernisirea averii sale, aceste (de pildă: semnarea firmei *subscrieri de cambii*, chitățile banilor primiți etc.) le îndeplinește, aceea persoană, pe care oficiul orfanal o numește de curator la cererea celor îndreptățiți în § 32 al. 1. din art. de lege XX ex. 1877, aplicând dispozițiile §-lui 28 p. d.) și ale §-ului 32 din aceeași lege. Soția încă e îndreptătită să ceară numirea unui curator.

Curatorul e deci în drept pe lângă observarea normelor prescrise prin legea citată: legea despre afacerile orfanale — să subscrie cambii în locul curandului, astfel că subscrierea aceasta îl obligă pe curand, ca și când ar fi subscris însuș.

Persoanele amintite în § 1 al ordonanței sunt cei mobilizați și toți aceia, cari făcând alte servicii pentru armată se consideră ca și când ar fi mobilizați pentru serviciul de arme.

§§-ii citați din art. de lege XX ex. 1877 dispun că sedria orfanală e în drept a numi curator pe seama celui absent de mai mult ca un an, în caz de urgență însă și fără să fi trecut un an, și anume la cererea rudeniilor, ori a primăriei comunale. Ordonanța îndreptățește și pe soția mobilizatului să ceară numirea unui curator.

Dr. L. Borcia.

Dela „Solidaritatea“.

— In atențiunea băncilor noastre. —

Se atrage atențiunea institutelor noastre de bani, cari urmează a se supune în anul curent revizuirii statutare, asupra următoarelor dispoziții ale statutelor însoțirii noastre și ale regulamentului revizorilor-experti, cărora sunt rugate, și pe calea aceasta, a se conforma întocmai:

1. Conform §. 13 din statute, lit. c) fiecare institut aparținător însoțirii noastre are să se supună cel puțin la doi ani odată unei reviziuni temeinice prin revizorii experți ai însoțirii.

Tot acel §. dispune, că funcționarii, direcțiunea și comitetul de supraveghiere ai institutului de sub reviziune sunt datorii a pune la dispoziția revizorilor toate registrele, actele și datele necesare și a le da toate deslușirile, ce le-ar cere.

2. Delegarea revizorului expert se cere dela Direcțiunea însoțirii (§. 2 lit. j, din statute).

Fiecare institut are drept să ceară pentru revizuirile sale un expert pe care îl poate numi singur sau poate lăsa să-l numească Direcțiunea însoțirii (§. 48, alinea 7).

3. Revizorii trebuie să facă raport Direcțiunii și comitetului de supraveghiere al institutului revidat, raport care se conține observările lor și eventuale îndreptări de făcut.

Tot asemenea are să înainteze un astfel de raport direcțiunii însoțirii. Acesteia din urmă însă numai cu învoirea și între limitele în care consimte direcțiunea și comitetul de supraveghiere al institutelor interesate (§. 48 al. 4).

4. Conform „Regulamentului pentru revizorii-experti“:

§. 3. Reviziunea se face la cererea institutului interesat, cerere, care are a se înainta în scris biroului „Solidarității“ și în care trebuie indicat timpul când are a se efectua revizuirea, precum și împrejurarea dacă respectivul institut cere însuș, sau lasă să i-se numească revizorul-expert.

Direct revizorului-expert nu se poate adresa nici unul dintre institutele asociate.

§. 4. Dacă în decurs de 2 ani de zile vreunul dintre institutele asociate n'ar cere revizuirea, atunci se va solicita la aceasta prin prezidentul direcțiunii „Solidarității“, care cu o cale îi va designa și revizorul expert și timpul revizuirii.

§. 5. Pentru efectuarea cu succes a revizuirii direcțiunea, comitetul de supraveghiere și funcționarii institutelor de revizuit au a pune la dispoziția revizorilor experți toate registrele, actele și datele necesare și a le da toate deslușirile, ce aceștia le-ar cere.

§. 7. Revizorii-experti se aleg pe timp nedeterminat și numărul lor variază după trebuință. Ei pot însă funcționa în această calitate numai la astfel de institute, față de cari se pot prezenta ca organe independente și externe. Astfel ei nu vor putea fi revizori-experti pentru institutele, cărora aparțin ca membrii de direcțiune, de comitet de supraveghiere sau ca funcționari; tot asemenea nu pot funcționa ca revizori-experti de douăori după oaltă la unul și același institut.

5. Diurnele și taxele de revizuire ale revizorilor-experti. (Stabilită în adunarea generală ordinară ținută la 31 Maiu 1909 în Săliște și modificate în adunarea generală dela 16 Iunie 1913 din Caransebeș):

„Pentru lucrările de revizuire fiecare institut are a plăti pe lângă spesele de călătorie ale revizorului-expert și anume: taxă de trăsură după referințele locale și pe tren bilet de clasa II-a accelerat, încă următoarele diurne: K 30.— pentru fiecare zi folosită pentru lucrările de revizuire și K 20.— pentru fiecare zi folosită în scopul călătoriei la și dela institutul de revizuit.

Diurnele se socotesc dela plecarea până la sosirea revizorului-expert la domiciliul său.

O zi de lucru începută, precum și o noapte petrecută în călătorie se numără ca o zi întreagă.

Diurnele și spesele de călătorie se plătesc imediat după efectuarea revizurii la Cassa „Solidarității“ pe lângă indicarea zilelor de lucru ale revizorilor-experti.

*

Cum în urma războiului, precum s'a amintit și într'un număr anterior al acestei reviste, mai mult decât jumătate dintre revizorii noștri experți se află sub drapel, institutele noastre de bani — membre ale „Solidarității“ — sunt rugate, ca în anul curent, în mod excepțional, să lase în grija biroului însoțirii noastre delegarea revizorilor experți, având numai a-i cere pe aceștia, fără a-i și nomina.

Correspondența cu prizonierii de războiu.

Correspondența cu prizonierii de războiu, prin scrisori închise sau cărți postale deschise, este admisă cu următoarele state inimice: Rusia, Sârbia, Muntenegru, Franța, Anglia, și Iaponia. În țările acestea, cu excepțiunea Muntenegrului, se pot face și *asemnări de bani prin poștă* (asignațiuni postale). Condițiunile sunt următoarele:

Correspondența. Scrisorile trebuie predate poștei resp. puse în cutiile de poștă totdeauna deschise. Cele adresate în Franța pot avea greutatea maximală de 20 grame. Scrisori recomandate nu se expediază. Adresa, ca și textul scrisorilor, se recomandă să fie scrise în limba țării de destinațiune sau apoi în limba germană sau franceză. La adresă este a se adăuga afară de gradul militar al adresatului și trupa, căreia i-a aparținut adresatul mai pe urmă. Afară de aceasta trebuie scrise cu litere mai mari cuvintele: «*Prisonnier de guerre*» „*Kriegsgefangener*“ (Prizonier de războiu). [Dacă trimițătorul nu știe adresa mai de aproape, este de ajuns dacă numește țara în care este, se află, adresatul ca prizonier. Correspondența cu prizonierii de războiu este scutită de porto. Numele și adresa trimițătorului trebuie scrise pe dosul scrisorii resp. la cărțile postale sus pe partea cu adresa.

Mandate postale. În Britania mare, Rusia, Franța și Japonia asignările de bani pe seama prizonierilor de războiu se face pe blanchete de mandate postale internaționale, umplute în franci și centime și adresate astfel: «*Au Controle Général des Postes à Berne*». Pentru Sârbia asemnările se fac pe aceleași blanchete, umplute în Lei (franci) și bani (centime) și adresată la „*Külföldi postautalványok kicserélő hivatala, Budapest*». Numele adevăratului adresat trebuie scris totdeauna pe dosul cuponului. Asignațiuni primește posta numai dacă trimițătorul indică pe dosul cuponului adresa exactă a adresatului. Expediția acestor asignații postale asemenea este scutită de porto și la locul destinat pentru aplicarea mărcilor postale trebuie scrise

cuvintele: «*Prisonnier de guerre*». Alte comunicări sunt interzise pe cupon. Suma maximală, ce se poate asigna cu un mandat postal este de 200 franci sau suma ecivalentă acesteia.

Cheltuielile războiului.

În numărul ultim al revistei „Magyar Pénzügy“, prof. dela politehnica din Berlin, Dr. Iuliu Wolf scrie, că — pe baza observărilor și experiențelor ultimelor războaie, cel franco-german, ruso-turc, ruso-japonez etc., cheltuielile de războiu ale unui soldat pe zi s'au fixat la suma de 6 mărci. Considerând însă că dela aceste războaie încoace valoarea banilor s'a mai deprețiat, că azi cu 6 mărci nu mai poți procura atât cât se putea înainte cu 10—20 de ani și considerând, că cu deosebire primele luni ale războiului iau în considerare cheltuieli mai mari, numitul profesor combinează ca *cheltuieli ale războiului prezent 7 mărci pe zi de fiecare soldat*, deși recunoaște că în unele state, cum e Anglia, care are multă marină, ce costă foarte scump, pot fi și mai mari.

De prezent sunt peste 20 milioane de soldați în stare de războiu. În urmare cheltuiala zilnică ar fi cam 150 milioane mărci. Din această sumă Germaniei vin cam 40 milioane, iar asupra monarhiei noastre cam 20 milioane. Restul de 90 milioane rămâne asupra statelor dușmane. Lunar Germania cheltuiește aproximativ 1 miliard 200 milioane, iar Austro-Ungaria jumătate din această sumă, ori, în coroane, 720 milioane. Afară de milioanele zilnice ale statelor beligerante, cheltuiesc destul și statele neutrale, cari țin însemnate contingente de soldați gata de campanie.

Natural, toate acestea sunt combinațiuni. Adevăratele cifre și sume cheltuite se vor cunoaște însă numai mai târziu, când războiul grozav va fi terminat și economiștii și financiarii îi vor face bilanțul — material.

AGRICULTURĂ.

Starea agricolă a României la sfârșitul lunii Noemvrie 1914. Buletinul Observatorului astronomic și meteorologic din București, dă următoarele relațiuni cu privire la starea agricolă a României la sfârșitul lunii Noemvrie c. st. n.:

Tempul mai mult închis, adeseori foarte umed și relativ destul de cald, din primele două decade ale lunii Noemvrie a fost destul de favorabil pentru continuarea executării sămănăturilor de toamnă întârziate, precum și pentru dezvoltarea lor.

În ultima decadă din cauza lapoviței și ninsoarei ce a căzut mai mult în Moldova și în vestul țării și a gerului simțitor din întreaga țară, lucrările agricole au încetat pretutindeni.

Sămănăturile de grâu, săcară și orz, de toamnă, făcute în lunile precedente și puse în ogoare, se prezintă frumos și sunt bine dezvoltate în întreaga țară; cele sămănite în cursul acesteia, neavând destul timp, înghețul din ultima decadă le-a găsit nerăsărite și neacoperite de zăpadă încât este temere că vor pieri.

În general sămănăturile de toamnă s'au făcut toate în condițiuni și pe întinderi satisfăcătoare mai în întreaga țară. Numai în unele părți din Moldova și în acele unde culesul porumbului a întârziat, iar locurile destinate nefiind încă libere nu s'au putut face decât în parte sau pe suprafețe mici; la aceasta a mai contribuit și gerul din urmă, care a făcut ca pământul să înghețe prea de timpuriu și să întrerupă arăturile.

Lucrările agricole de toamnă s'au terminat în cea mai mare parte a țării, în multe localități s'au făcut ogoare și întorsuri pentru sămănăturile de primăvară. În Moldova pe alocuri acum s'au treerat păioasele rămase din vară.

Culesul porumbului, căratul și înmagazinatul lui a continuat în foarte multe părți; asemeni s'au cărat cocenii și fânul de pe câmp. Producțiunea porumbului este mulțumitoare și de bună calitate mai pretutindeni.

Sfeclele de zahăr s'au scos din pământ și predat la fabrici și în această lună; ele au dat o recoltă sub mijlocie. Pe alocuri în nordul Moldovei din cauza gerului din urmă multe sfecle au rămas nescoase din pământ.

Viile s'au descurcat, tăiat și îngropat în cea mai mare parte a țării; frigul prea timpuriu a făcut ca în unele podgorii sau regiuni să rămână neîngropate.

Tutulul continuă a se păpuși și împachetă în bune condițiuni.

S'au făcut multe desfundări de terenuri și chiar plantațiuni de pomi și de viță, asemenea s'au completat lipsurile.

Îarba pe câmpii a continuat să vegeteze, iar vitele au mers la pășune și prin porumbiști în primele două decade. Cu începutul decadei a treia, vitele mari s'au pus la adăposturi, întreținându-se cu nutrețuri de iarnă, cele mărunte au mai ieșit încă pe câmpii, când timpul permitea.

Frunzele, ce mai persistau la unii arbori, arbuști sau pomi roditori, au căzut cu totul cătră sfârșitul decadei întâia.

AFACERI DE DARE.

Timbre de documente nou. Deodată cu intrarea în vigoare a noii legi despre timbre, se vor pune în circulație la 1 Ianuarie 1915 timbre de documente noue à K 1.25 și K 1.75. Cele dintâi sunt, pe fond roșu-brun, de culoare portocalie-roșie; cele din urmă pe fond roșu-deschis, de culoare albastră-violetă.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 2 Ianuarie 1915.

Situația pieței internaționale de bani nici spre ultimo Decembrie nu arată vre-o schimbare esențială. În piața din Berlin, față cu cereri minimale de bani oferta este considerabilă și discontul privat, influențat și de reducerea etalonului oficial s'a redus la $3\frac{1}{4}\%$. În London s'a fixat deschiderea bursei pe 4 Ianuarie 1915. Discontul privat a cōtat $3\frac{1}{8}\%$. Din Paris continuă a lipsi știri precise asupra situației financiare.

În piața internă de bani situația continuă a fi favorabilă și se speră, că în primele zile ale lui Ianuarie 1915 va fi chiar o abundență pronunțată de bani. Discontul privat a cōtat $3\frac{7}{8}\%$ pentru cambii vieneze I și $4\frac{1}{4}\%$ — $4\frac{3}{8}\%$ pentru cambii budapestane de aceeași categorie.

CRONICĂ.

Necrolog. *Nicolau Nilvan*, fondator și director executiv al institutului „Chiorana” în Șomcuta-mare a răposat la 21 Decembrie a. c. în etate de 73 ani.

Prețurile maxime. Continuăm în cele următoare publicarea prețurilor maxime ale cerealelor din orașele ținuturilor locuite de poporul nostru:

	Grâu	Săcară	Orz	Porumb
Ciacova	K 37.80	K 30.60	K 26.80	K 20.—
Becicherechiul mare	K 38.50	K 28.—	K 25.—	K 21.—
Sânmiclăușul-mare	K 38.—	K 28.—	K 23.—	K 20.—
Carăii-mari	K 42.—	K 33.—	K 29.—	K 24.—
Șimleul-Silvaniei	K 42.—	K 30.—	K 29.—	K 23.—
Zălău	K 42.—	K 30.—	K 29.—	K 23.—

Revocarea privilegiului Băncii naționale belgiene. Guvernorul general al Belgiei a acordat institutului „Société Générale de Belgique” dreptul exclusiv al emisiunii de bancnote. Privilegiul s'a acordat pe un an și bancnotele vor avea curs forțat.

Privilegiul Băncii naționale belgiene s'a revocat fiindcă aceasta și-a depus întreg stocul ei metalic și de bancnote, precum și alte valori mobile la Banca Angliei, care a refuzat a le liberă delegației consiliului de administrație a băncii.

Cursul devizelor. Privitor la cursul devizelor, băncile bucureștene, în o nouă întrunire, ce au ținut în zilele trecute, au hotărât încă următoarele:

1. Cursul de cumpărare al cecurilor sau vârsămintelor pentru Viena și Budapesta, se fixează la Lei 102, sută de coroane.

2. Cursul de vânzare la bănci și bancheri, al cecurilor sau vărsămintelor, la Viena și Budapesta Lei 103, suta de coroane.

3. Celelalte cursuri rămân neschimbate.

4. Băncile hotărâse ca orice ordin de plată (acreditiv sau altele) în valori străine, de ori și unde l-ar primi, să nu-l execute decât după cursurile convenționale, refuzând de a da beneficiarului în plată, cecuri asupra străinătății sau bilete de bancă străine.

Etalonul oficial în Europa: Anglia 5%, Austro-Ungaria 5½%, Belgia 6%, Bulgaria 6½%, Danemarca 6%, Elveția 5%, Franța 5%, Finlanda 5%, Germania 5%, Grecia 5½%, Italia 5½%, Norvegia 6%, Olanda 5%, Portugalia 5½%, România 5%, Rusia 6%, Scoția 6%, Sărbia 6½%, Suedia 5½%, și Spania 4½%.

Bilanțul Casselor de păstrare prusiene. În Germania, ca și la noi, chestiunea cursurilor efectelor pentru încheierea bilanțurilor dela finea anului 1914 a format obiect de vie discuție în cercurile financiare interesate și s'a așteptat cu viu interes hotărîrea guvernului. Aceasta a și urmat acum pentru Prusia, unde, conform unei ordonanțe a ministrului de interne, instituturile de bani vor putea lua efectele în bilanțul anului 1914 cu cursurile dela 30 Iunie 1914. Valoarea de bilanț a efectelor însă nu poate fi mai urcată, decât cursul (prețul) de cumpărare al efectelor.

La noi, până în momentul încheierii revistei, ordonanța guvernului privitoare la cursul efectelor, încă n'a apărut.

Stocul metalic al Băncii Naționale a României. La 5 Decembrie 1914 stocul metalic al Băncii Naționale a fost de lei 210.708,011 din cari lei 154.008,011 aur și lei 56.700,000 trate și disponibil considerate aur contra lei 210.711,346 la 29 Noembrie 1914 și față de lei 208.996,531 la 7 Decembrie 1913.

Circulația fiduciară la aceleași date a fost de lei 568.777,213 la 5 Decembrie 1914 contra lei 571.998,095 la 29 Noembrie 1914 și față de lei 445.440,030 la Decembrie 1913.

Socotelile orașului Sibiiu asupra anului 1913 s'au publicat și din ele reese, că averea totală a orașului Sibiiu este de Cor. 14.935,505·83, iar datoriile fac Cor. 7.123,182·93, deci averea curată este de Cor. 7.812,322·90 cu sfârșitul anului 1913. Venitele orașului Sibiiu au fost în anul 1913 de Cor. 1.682,869·07, cheltuielile de Cor. 1.682,109·86, deci cassa a încheiat cu un rest de Cor. 759·21. Pentru scopuri culturale, pentru școli și biserici orașul Sibiiu a contribuit în anul 1913 cu suma de Cor. 43,116·61, bene notandum pentru instituțiuni pur săsești, căci școlilor românești, abia că li se aruncă o fărâmatură de vreo 800 coroane la an, iar bisericile noastre din oraș nu capătă nici o lățcaie, cu toate că la averea orașenească și Românii contribuie de secol în raport cu darea ce li se măsoară.

1915.

Invitare la abonament.

Anul XVII.

Cu începerea unui an nou, anul al XVII-lea de existență al revistei noastre, adresăm on. noștri abonenți de până acum rugarea, să binevoiască a-și înoui din bună vreme abonamentul pe anul 1915, ca expediarea regulată a revistei noastre să nu sufere întrerupere. Ne exprimăm totodată speranța, că în noul an, în preajma căruia stăm, nu numai ne vor rămâne credincioși vechii noștri abonenți, ci vor intra în șirul abonenților și alți număroși cetitori și prietini ai revistei noastre.

On. noastre institut de bani și membre ale «Solidarității», de a căror binevoitor sprijin ne-am bucurat și în trecut, le rugăm a ne face părtași de aceasta și în anul ce vine, folosindu-se cât mai adeseori și ori de câte ori se ivește necesitatea, de coloanele revistei noastre pentru inserarea publicațiilor lor oficiale: bilanțul anual, convocarea adunării generale, concurse și altele.

Folosim ocazia aceasta pentru a adresă și on. noștri abonenți restanțieri — institut, ca și particulari — rugămintea, ca deodată cu prenumerarea revistei noastre pe anul 1915, să-și achite și restanțele de abonament din trecut.

Prețul de prenumerare al «Revistei Economice» rămâne și pentru anul 1915 neschimbat:

K 12 — pe un an
și K 6 — pe ½ an

Comandele de abonament, precum și inserțiunile rugăm a le adresă la Administrația „Revistei Economice” în Sibiiu — Nagyszeben.

BIBLIOGRAFIE.

Anuarul băncilor române pe anul 1915.— Anul XVI. Redactor: **Constantin Popp.** —

Sibiu: Tipografia arhidiecezană, 1914. Prețul K 430 incl. porto.

Cunoscutul șematism al institutelor de bani, însoțirilor și altor întreprinderi românești din Ardeal și Ungaria a apărut în zilele acestea, în formatul obișnuit și în extensiune de 18 coale tipar.

Partea calendaristică, omisă în anul trecut din «Anuar» s'a introdus din nou în Anuarul pe 1915, conținând partea aceasta, pe lângă calendarul anului viitor, încă următoarele îndrumări și notițe de interes și folos pentru circurile băncilor și pentru ori și cine:

Mărimea normală a bancnotelor, Terminul ultim pentru răscumpărarea și retragerea din circulație a bancnotelor Băncii Austro-Ungare; Timbrele de documente în circulație; Chei pentru calcularea intereselor; Competințe de timbru, ce obvin mai adeseori în practica băncilor; Competința de timbru a registrelor; Scala de timbre; Tarifa telegramelor și postală și Monetele diferitelor state.

Șematismul însuși conține pe 17 coale (264 pag.) datele privitoare la 150 de institute de bani, societăți pe acții, dela «Solidaritatea» și «Banca generală de asigurare», dela 73 de însoțiri de credit și dela 24 societăți comerciale, însoțiri de consum și alte întreprinderi românești, indicând la fiecare: firma în toate limbile improprietate, sediul (comitatul), Nr. telefonului, calitatea de membru la «Solidaritatea», anul fondării, capitalul social, prețul acțiilor, dividenda pe ultimii 3 ani, termenul de prescripție a cupoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei și foile oficiale ale societății. Mai departe: numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și al funcționarilor, bilanțul și contul profit și pierdere pe anul 1913, distribuirea profitului net și al cuotei de binefacere.

Un capitol special cuprinde asocierea băncilor noastre «Solidaritatea», arătând scopurile și menirea acestei însoțiri, în ordine alfabetică pe membrii ei, condițiile de primire, numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și al revizorilor experți ai însoțirii; în fine bilanțul ei pe 1913.

După o tabelă a «Dividendei băncilor române pe 1913» urmează două sumare: unul după sedii, arătând în cari orașe și comune, ce întreprinderi românești sunt și altul alfabetic, cuprinsând toate întreprinderile din șematism.

Prețul «Anuarului» pe anul 1915 legat în pânză este K 430, incluziv porto și se poate comanda la Administrația «Revistei Economice» în Sibiu — Nagy-szeben.

POSTA REDACȚIUNII.

Dlui *Nic. Cismașiu*, contabil la «Banca Oltului», *Drăgănești-Olt*. Am făcut dispoziții să Vi se expedieze revista. Abonamentul ni-l puteți asemna și acum prin «Banca Carpaților», București.

Dlui *Ioan Iepure, Beiuș*. Regretăm, dar cererea nu o putem împlini.

SUMAR.

Pro domo. — La chestiunea bilanțurilor și a dividendelor. — Bilanțul general al însoțirilor noastre de credit pe anul 1913. — O ordonanță ministerială importantă. — Dela «Solidaritatea». — Corespondența cu prizonierii de războiu. — Cheltuielile războiului. — Agricultura: Starea agricolă a României (la sfârșitul lunii Noemvrie 1914. — Afaceri de dare: Timbre de documente noue. — Revista financiară: Situațiunea. — Cronică: Necrolog. Prețurile maxime. Revocarea privilegiului Băncii naționale belgiene. Cursul deizelor. Etalonul oficial în Europa. — Bilanțul Casselor de păstrare prusiene. Stecul metalic al Băncii Naționale a României. Socotelile orașului Sibiu asupra anului 1913. — Invitare la abonament. — Bibliografie: Anuarul băncilor române pe anul 1915.

„COMOARA“, societate pe acții în Pianul-de-jos.

CONVOCARE.

P. T. acționari ai institutului de credit și economii «COMOARA», societate pe acții în Pianul-de-jos se invită la

adunarea generală,

care se va țineă *Duminică, în 24 Ianuarie 1915*, la 2 ore p. m. în locuința lui *Milinton Todoran*, cu următorul

Program:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere împreună cu prezentarea bilanțului pe anul 1914.
2. Darea absoluturului.
3. Schimbarea statutelor, eventual licuidarea băncii din cauza crizei de bani.

Pianul-de-jos, 30 Decemvrie 1914.

Milinton Todoran,
v-prez.

I. Bena,
dir.

„COMOARA“ népbank részvénytársaság Alsópián.

MEGHÍVÓ.

«COMOARA» Alsópiáni népbank részvénytársaság részvényesei ezennel meghívotnak a Vasárnapon 1915. évi január hó 24-én délután 2 órakor Alsópiánon Todoran Milinton lakásán az alábbi tárgysorozattal tartandó

rendes közgyűlésre

Tárgy:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, valamint az 1914. évi zárszámadás tárgyalása.
2. A felmentések megadása.
3. Az alapszabályok módosítása, esetleg az uralkodó pénzkriszís miatt a részvénytársaság feloszlata.

Alsópián, 1914. decz. 30-án.

Milinton Todorán,
alelnök.

I. Bena,
igazgató.